

RAM NGAW

Vanneihluanga

Thing chanchin hi han ngaihtuah teh. A lian chi chu feet 300 aiin a sang thei a, a dam rei chi chu kum sangkhat aia rei a dam thei a. Thing kung hian khaw lum a tinep a, kan boruak chhia min thlit fimsakin nun a tihlim bawk a ni. Thing buk pakhat chauh pawh hi nungcha tam tak chenna a ni thei. Sik leh sa inthlâk ang zelin thing kung chu a changin a hnah a tla kawlh a, a changin a hring dup a, a changin a pâr vul chûk a, a rah tuar thei bawk. Heng bakah hian thing chu in sakna leh in chhung bungraw siam nan te kan hmang a. A tangkai êm avangin mihringte hian kan ngaina a, kan hlimna leh lunglenna siam theitu a ni.

Chutiang thing kung chi hrang tam tak awm khawmna hmun chu ram ngâw an ti. Ram ngâw hi “Ngâw” ti ringawta sawi pawh a dik tho. Ngaw tha chu leilung vawng daitu a ni a, nunna neite tan a hlu êm êm. Tui luang ral tur a vawng tha a, lui kama thing leh hnimte chuan lei min tur a vêng bawk a ni.

Ngaw tha awm theihna tura sik leh sa tha awmna Mizoram ang hi khawvelah a tam lo hle. Duat taka kan enkawl chuan khualzinten tlawh an châk ang a, kan ngaw hian malsawmna tam tak min pe ang.

Ram ngâw chu nungchate chenna a ni. Thing hnah, thing rah, a pâr zu leh a zungte chu nungchate chaw a ni a. Khâm leh pûkte, hnim pik leh thing zârte chu an hmêlmate laka an inhumhimna leh an chenna a ni a, ngaw hnuai thelh leh phulah te an tla a. Ngaw chhûngah chuan nunna nei chi hrang hrangte inmamawh tawn chungin an cheng za dial dial thin.

Ram ngâw hi damdawi chi hrang tam tak zawrhna dawr lian pui ang a ni. Hnim hnah bâkah, ngaw chhûnga ramsate pawh hian kan damdawi mamawh min pe thei a.

Mahse, mihringin ram ngâw kan suat nasat avangin sik leh sa hun bi a buai a, khawvel hi a lum tual tual

a, khaw khêng, thlipui, tui fâwn, tui lian leh lei min te kan tuar nasa tial tial a ni. Chuvangin, kan khawvêl hi a chhe rup mai ang tih a lo hlauhawm ta hial a ni.

Hmanlai ațangin Mizote hi ram ngâwah a tițha tur ni lovin tichereu turin kan lût fo va. Ngâw ațanga kan lo chhuah lehin, ram ngaw hausakna eng emaw tal kan la chhuak țhin bawk.

Tun thleng hian lo kan vâtin kan la hâl a, sava veh leh thang kam ching an la awm bawk. A pawizia miten an hriatna ramah chuan an sim a, ei zawnna kawng dang an zawng țhin.

Nunna nei chi tam tak chenna ngaw humhalh leh duat hi Pathian lawm zâwng a ni. Ram changkangah chuan thing kung pakhat an kihin a thlâkna tur thing dang an phun belh zêl țhin. Ngâwa i kal chuan sairawkherh leh chem keng lovin, i thil hmuh ziahna tur note bu leh pen keng la, a theih chuan thlalâkna keng la, an chanchin zirin thlâ te la zâwk ang che. Thil țawih thei lo sarâng te ken luh pawhin ngaw chhûngah paih mai lovin ken chhuah leh zêl tur a ni. Lehkha thiam chuan ngaw hlutzia a hria a, vêng himtu a ni zâwk țhin. Kan ram ngâwte hi kan in chhunga pangpâr khawi mawi tak angah ngai ila, duat takin kan enkawl dawn nia.

Thu pawimawhte

thlit fimsak humhalh lunglenna malsawmna khaw khêng chhe rup inmamawh tawn khâm
tichereu

TIH TURTE

1. Heng zawhnate hi chhâng rawh.

(a) “Ram ngâw” tih ziaktu hian ram ngâw chu eng nen nge a tehkhin?

(aw) ‘Thing’ țangkaina i hriatte zia chhuak rawh.

(b) “Ram ngâw” tih hi han sawi fiah teh.

(ch) Ram ngâwa kan kalin kan tih tur leh tih loh turte kha han zia teh.

2. Sik leh sa inthlâk avanga thing kung awm dan danglam țhin kha han sawi teh.

3. Heng a hnuaia mite hi Mizorama ramhmul damdawite an ni a, ngun takin zir ula, a dang in hriat apiang sawi ho nghal rawh u.

(a) aieng mît liam leh pumpui na tan

(aw) sarzûk chhûl chak lo tan

(b) sawhthing rannung tûr nei seha hnawihah

(ch) sekhûpthûr tai tha lo tan

(d) sumbul kal na damdawiah

(e) tawitaw ha tîm tihreh nan

(f) theiherâwt thin lian leh mît liam atan

(g) tlangsam pem thi tihreh nan

(ng) phuihnam thisen sâng atan

(h) kawlthei zik kawthalo reh nan

(i) behlawi mita hmarcha thak lutah, a tui sawrin.

4. Ram ngâw a lo tlem tâk tial tial avanga thil thleng rapthlâk pui pui lo awm thinte in zirtirtu hovin sawi ho teh u. Mipuite tana hriat tur tûl in tihte chu lehkha hlaiah ziaak ula, tar rawh u.

5. Mizorama thing hming i hriat apiang ziaak rawh. _____

6. Heng thu hmang hian sentence siam rawh.

(a) hahdamthlâk _____

(aw) inmamawh _____

(b) tichereu _____

(ch) sairawkherh _____

(d) chhe rup _____

(e) khaw khêng _____

7. A âwlahte hian dah khat rawh.

(a) Ram ngâw chu _____ chenna a ni.

(aw) Lehkha thiam chuan _____ hlutzia a hria.

(b) Ngaw ̣ha chu _____ vawng daitu a ni.

(ch) Ram ngâw _____ nasat avangin sik leh sa hun bi a buai.

8. Ram phûl laia thing chi hrang hrang phun lem ziaak rawh.

Table of Contents

1. [ZIRLAI 8](#)
2. [RAM NGAW](#)
 1. [Vanneihluanga](#)
 1. [Thu pawimawhte](#)
 2. [TIH TURTE](#)